ХЯНАЛТ, БҮРДҮҮЛЭЛТИЙН ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ БАТААГИЙН ДАВААСҮРЭНГИЙН 2024 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
	1	2	3	4	5	6	7
Зорилт 1. “Олон улсын хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх, түүний аюулгүй байдлыг хамгаалах”							
1.	Бараа, тээврийн хэрэгсэл, чингэлэг, манифестын хяналтыг сайжруулах.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	Гаалийн хяналт, бүрдүүлэлтийн үйл ажиллагаанд гаалийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангаж, хяналт шалгалтын үр дүнг дээшлүүлэх чиглэлээр ГЕГ-ын харьяа гаалийн газар, хороодод чиглэл, зөвлөмжийг цахим хуралдаан, CERP-ээр 4, мөн 40 гариу албан бичгээр хүргүүлж,	Манифестын хяналтыг сайжруулсан байна. -Гаалийн газар, хороодод чиглэл хүргүүлсэн байна.	Нэг.Хилээр оруулах, дамжуулан өнгөрүүлэх бараа, тээврийн хэрэгслийг гаалийн хяналтад авахдаа ачааны манифестыг үндэслэж байна. CAIS-ын манифестын програм дахь 2949314 үлдэгдлийн жагсаалтыг гаргаж, гаалийн газар, хороодын дарга нарт 2024.04.19-ний өдөр 02-1/1540 дугаартай албан бичгээр чиглэл хүргүүлж, нягтлан шалгуулсан. Үүний үр дүнд 360525 манифест буюу 12.2 хувийг нь гаалийн газар, хороод нягтлан шалгаж, зохих төлөвт оруулсан. Гаалийн шинэчлэлийн хүрээнд CAIS-т нэмэлт, өөрчлөлтүүд оруулж, шинээр тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн програмыг нэвтрүүлсэн. Гэвч гаалийн бүрдүүлэлт хийгдсэн, үлдэгдэлгүй манифест CAIS-т хаагдахгүй алдаатай байгаа учраас хаагдаагүй манифестын тоог нэмэгдүүлж байна. Дээрх алдааг засварлуулах саналаа МТГ-т хүргүүлсэн. Хоёр.Гаалийн хяналт, шалгалтыг сайжруулж, оновчтой зохион байгуулж, гаалийн хууль тогтоомжийн зөрчил илрүүлэлтийг нэмэгдүүлж, улсын хилээр нэвтрэх бараа, тээврийн хэрэгслийг хяналтад бүрэн хамруулах зорилгоор дараах ажлуудыг зохион байгуулсан. 1.Гэмт хэрэг гарахад нөлөөлсөн шалтгаан, нөхцөлийг арилгах арга хэмжээ авах тухай АТГ-аас 2024 оны 3, 4 дүгээр саруудад ирүүлсэн 72/73, 27, 39, 49, дугаартай мөрдөгчийн мэдэгдлүүдийг үндэслэн гаалийн газар, хороодод хяналтаа сайжруулах тухай нийт 12 чиглэлийг 4 удаагийн албан бичгээр хүргүүлсэн. Дээрх чиглэлийн хариуг ирүүлсэн 45 албан бичгийг хүлээн авч хянаж, танилцаад нэгтгэсэн дүгнэлтээ 2024.05.31-ний өдрийн 02-1/2152 дугаартай албан бичгээр хүргүүлж, анхааруулсан. 2.Гаалийн хяналт, шалгалтад хяналтын тоног төхөөрөмжийг ашиглаж, үр дүнд хүргэх зорилгоор ИНҮТ-ийн Нисэхийн сургалтын төвд “Тоног төхөөрөмж ашиглан үзлэг шалгалт хийх 16 цагийн хөтөлбөрт УХШИГГ-ын 26, ЧХОУНБГГ-ын 64 албан	01.01 06.10	

			гаалийн итгэмжлэл авах, түр агуулах ажиллуулах хүсэлтийг хүлээн авч, хянаж, шийдвэрлэх license.mn-д хөгжүүлэлт хийлгэх саналыг 4 удаа ГТСМТТ УҮГ-т хүргүүлсэн. 2. ГЕГ-ын даргын 2019 оны А/223, А/282 дугаар тушаалыг батлуулж зорчигч чөлөөт бүсээс гаалийн болон бусад татваргүйгээр согтууруулах ундаа худалдан авч олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр DF-ийн архи гэж борлуулж байсныг нь зогсоосон. 3.Гаалийн тухай хууль тогтоомж зөрчсөн Батсарай ХХК, ДФ Буянт-Ухаа	журмын төсөл боловсруулсан байна. -license.mn-ээр ирүүлсэн хүсэлтийн хяналтыг сайжруулж, ГТСМТТ УҮГ-тай хамтран ажилласан байна. ГББ-ийн хяналтыг сайжруулсан байна.	бүсийн горим хэрэгжүүлэх журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тушаалыг ГЕГ-ын даргын 2024.06.06-ны өдрийн А/338 тушаалаар батлуулсан. Дээрх тушаалыг Захиргааны хэм хэмжээний актын нэгдсэн санд бүртгүүлэхээр 2024.06.11-нийи өдрийн 01/2376 дугаартай албан бичгийн хавсралтаар хүргүүлсэн. Хоёр.Тусгай зөвшөөрлийн цахим систем lisence.mn-ээр ААН-ээс гаалийн баталгаат бүсийн зөвшөөрөл авахаар ирүүлсэн хүсэлтийг хянаж, шийдвэрлэх,хяналтыг сайжруулах зорилгоор ГТСМТТ УҮГ-тай дараах байдлаар хамтран ажиллаж байна: -1 регистрийн дугаартай ААН-ийн хэд хэдэн зөвшөөрлийн хүсэлтийг шийдвэрлэхдээ байршил гэх мэт онцлог ялгаатай мэдээллийг үндэслэн тусад нь хүлээж авч шийдвэрлэх; -Зөвшөөрлийн тухай хуульд нийцүүлэн гаалийн байгууллагаас олгосон гэрчилгээг системээс автоматаар олгох; -цахим системд шилжүүлэхээс өмнө зөвшөөрөл авсан ААН-ийн мэдээллийг нөхөж оруулах саналыг хүргүүлэн хөгжүүлэлт хийлгэхээр хамтран ажиллаж байна. Гурав.Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 5.6-д энэ хуулийн 6 дахь хэсгийн 6.12 дахь заалтад заасан татваргүй барааны дэлгүүр ажиллуулах тусгай зөвшөөрлийг гаалийн удирдах төв байгууллагаас дуудлага худалдааны журмаар олгоно гэж заасан. Дээрх заалтыг үндэслэн Гаалийн тухай хуулийн 138 дугаар зүйлийн 138.3, 139 дүгээр зүйлийн 139.1.7-д 2023.11.10-ны өдрийн хуулиар оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтөд нийцүүлж "Татваргүй барааны дэлгүүр ажиллуулах тусгай зөвшөөрөл олгох дуудлага худалдаа зохион байгуулах журам"-ын төслийг боловсруулсан. Төслийг Захиргааны ерөнхий хуулийн 62 дугаар зүйлд заасны дагуу олон нийтээс санал авахаар гаалийн байгууллагын customs.gov.mn цахим хуудаст 2024.06.10-ны өдөр байршуулаад байна. Мөн дээрх төслийг танилцуулж, санал авах зорилгоор СЯ, ГХЯ, ИНЕГ, NUBA ХХК, гаалийн газар, хороодын дарга нарт 2024.06.07-ны өдрийн 02/2319- 02/2323 дугаартай албан бичгийн хавсралтаар хүргүүлсэн. ГЕГ-ын ЗББНДБ-д 2024.06.07-ны өдрийн 225 дугаартай дотоод зурвасаар хүргүүлж, CERP-д байршуулсан. Дөрөв.Гаалийн хяналтын бүсэд оруулж, гаргаж байгаа тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг бүртгэх RFID суурилуулж, бодит цагийн горимд ГТСМТТ УҮГ-ын smartgate.ecustoms.mn системд холбуулах даалгаврыг 2024.02.28-ны өдрийн 02-1/762 дугаартай албан бичгээр гаалийн хяналтын бүс эзэмшигч нарт хүргүүлсэн. Дээрх ажилтай холбогдуулан RFID болон системд тавигдах шаардлагыг gaali.mn -ын "Гарын авлага, заавар" хэсэгт байршуулж, мэдээлэл өгч, УБГГ-ын хяналтад үйл ажиллагаа		

			ажилласан . -Гаалийн шинэчлэлийн хүрээнд тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн програмыг 2023 онд бүрэн нэвтрүүлсэн.		хаагчийг хамруулсан. Энэ сургалтын үр дүнд ГУБ нарын рентгены дүрс зургийг таньж унших ур чадварыг дээшлүүлсэн. 3.Замын-Үүд боомтоор оруулах ачаатай тээврийн хэрэгслийг рентгенээр шалгаж, дүрс зургийг дагалдах бичиг баримтад хавсаргаж, хяналтын нийтлэг журамд заасны дагуу дугаарлаж илгээх чиглэлийг ЗҮГГ-т 2024.06.13-ны өдрийн 02/2424 дугаартай албан бичгээр хүргүүлэн хяналт тавьж ажиллаж байна. 4.Гаалийн хяналт, шалгалтын үйл явцыг бэхжүүлэх, гаалийн хяналт, шалгалтын явцад гаалийн улсын байцаагч, гаалийн харилцаанд оролцогчийн эрх, эрх чөлөө зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэх, илэрсэн зөрчлийг бэхжүүлэх зорилгоор энгэрийн камерыг ашиглах чиглэлийг гаалийн газар, хороодод хүргүүлсэн 5.Бараа, тээврийн хэрэгслийг гаалийн хяналтад бүрэн хамруулж, хяналтын тоног төхөөрөмжийн ашиглалтыг нэмэгдүүлэхтэй холбоотойгоор гаалийн газар, хороодын албан хаагч нарын албан тушаалын тодорхойлолтод нэмэлт, өөрчлөлтүүд оруулах саналаа АТТ боловсруулах ажлын хэсэгт хүргүүлсэн. -Гурав.Гаалийн тухай хууль, хяналтын нийтлэг журам бусад гаалийн хяналт бүрдүүлэлттэй холбоотой журам, заавартай гаалийн газар, хороодын удирдах ажилтан, гаалийн улсын байцаагч нар нэг бүрчлэн танилцаж, нэг мөр ойлгож, гаалийн хяналт, шалгалтын үйл ажиллагааг жигд, чирэгдэлгүй зохион байгуулахтай холбоотойгоор дараах чиглэлүүдийг хүргүүлэн хяналт тавьж ажиллаж байна. Үүнд: -манифест, ТИР, хяналт шалгалт, чөлөөт бүстэй холбоотой 15; -Гаалийн хяналтын бүс, тоног төхөөрөмжийн ашиглалттай холбоотой 3; -гаалийн бүрдүүлэлт, АТА, тарифын бус хязгаарлалттай холбоотой 11 буюу нийт 39 чиглэл.		
2.	Гаалийн баталгаат бүс, чөлөөт бүс, гаалийн хяналтын бүсийн хяналтыг сайжруулах.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	1.Гаалийн баталгаат бүсийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл, гаалийн хяналтын бүс тогтоолгох, тээвэрлэгч байгууллагад олгодог	-Чөлөөт бүсийн горим хэрэгжүүлэх журмын хэрэгжилтийг сайжруулсан байна. -Татваргүй барааны дэлгүүрийн дуудлага худалдааны	Нэг.ГЕГ-ын даргын 2024.04.05-ны өдрийн А/201 дугаартай тушаалаар “Чөлөөт бүсийн горим хэрэгжүүлэх журамд шилжилтийн үеийн зохицуулалтыг тусгах журам”-ыг батлуулан хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллаж байна. ЗГ-ын 2023.09.20-ны өдрийн тэмдэглэлийн 15, ЭЗХЯ-ны ТНБД-ын 2023 оны А/215 тушаалаар байгуулагдсан Чөлөөт бүсэд импортоор худалдаалагдаж байгаа архи, согтууруулах ундааны худалдаанд хийсэн хязгаарлалттай холбоотой асуудлыг судлах, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий ажлын хэсгийн 2023.12.08-ны өдрийн хуралдааны дүгнэлт, чөлөөт бүсэд үйл ажиллагаа эрхэлдэг ААН-ээс ирүүлсэн хүсэлтүүдийг үндэслэн ГЕГ-ын даргын 2019 оны А/282 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан Чөлөөт	01.01 06.10	

			ХХК, СОБУ ХХК, Жуулчин дюти фрий ХХК, Монгол ньюс дюти фрий ХХК-ийн татваргүй барааны дэлгүүрийн зөвшөөрлүүдийг ГЕГ-ын даргын 2023.04.20-ны өдрийн А/280-А/284 дүгээр тушаалуудаар хүчингүй болгосон.		явуулж байгаа гаалийн хяналтын бүсийн эрхлэгч нартай 3 удаа уулзалт зохион байгуулсан. Тус уулзалтуудаар гаалийн хяналтын бүсийн эрхлэгч нараас "Алсын хараа 2050" бодлогын бичиг баримттай холбоотойгоор "Улаанбаатар хотын ачаа тээврийн нэгдсэн ложистикийн төв"-ийг УБ хотоос зүүн урагш 34 км-ийн зайд байгуулж, 2024 оны сүүлч, 2025 оны онд ашиглалтад оруулахаар төлөвлөсөн, мөн гаалийн хяналтын бүсүүдэд RFID суурилуулахад 55-70 орчим сая төгрөгийн зардал гарахаар тооцоолол гарсан. Ийм учраас ложистикийн төвүүдийг шилжүүлэх дээрх төлөвлөлттэй холбоотой шийдвэрийг хүлээх шаардлагатай байна гэсэн байр суурь илэрхийлсэн. RFID-г Цагаанхад суурьшлын бүс дэх 24 гаалийн хяналтын бүсэд суурилуулсан, 5 гаалийн хяналтын бүсэд суурилуулах ажил хийгдэж байгаа, үйл ажиллагаа явуулахгүй байгаа 14 гаалийн хяналтын бүсэд суурилуулаагүй. Шивээхүрэн боомтоор нүүрс экспортлогч 6 компани уурхай дахь талбайд RFID-г бүрэн суурилуулсан. ГТСМТТ УҮГ-тай холбогдон програмын хөгжүүлэлтийн ажлууд хийгдэж байна.		
3.	ГИТ-ийн хяналтыг сайжруулах.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	--ГИТ-ийн хүсэлт ирүүлсэн 135 ААН-ийн хүсэлтийг судалж, ГЕГ-ийн МЗХ-ны 3 удаагийн хуралдаанд танилцуулж, шийдвэрлүүлсэн; -Манифест, гаалийн мэдүүлгийн тээврийн хэрэгслийн дугаар бичих талбаруудад зөвхөн CAIS-т бүртгэгдсэн ГИТ-ийн тээврийн хэрэгслийн дугаар	1.license.mn-ээр ирүүлсэн хүсэлтийг шалгаж, МЗХ-д танилцуулж шийдвэрлүүлсэн байна. 2. ГИТ-ийн талаар танилцуулга бэлтгэж, удирдлагыг мэдээллээр хангасан байна. 3. ГТСМТТ УҮГ-тай license.mn-ийн хяналтыг сайжруулах чиглэлээр хамтран	-НЭГ.Гаалийн тухай хууль тогтоомжийн дагуу тээвэрлэгч байгууллагад олгох гаалийн итгэмжлэл авах хүсэлтэй аж ахуйн нэгж гаалийн хууль тогтоомжид заасан шаардлагуудыг хангасан тохиолдолд гаалийн удирдах төв байгууллагад цахимаар хүсэлт гарган, шийдвэрлүүлэх боломж нээлттэй байдаг. ГЕГ-ын даргын 2022 оны "Шалгуур батлах тухай" А/338 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Тээвэрлэгч байгууллагад гаалийн итгэмжлэл олгох шалгуур"-ыг үндэслэн аж ахуйн нэгжээс "тусгай зөвшөөрлийн цахим систем" буюу license.mof.gov.mn-ээр ирүүлсэн 153 хүсэлтийг хүлээн авч хянаад: 1.2024.01.22-ны өдрийн МЗХ-д 70 ААН; 2.2024.03.04-ний өдрийн МЗХ-д 27 ААН; 3.2024.05.13-ны өдрийн МЗХ-д 33 ААН; 4.2024.06.14-ний өдрийн МЗХ-д 23 ААН-ийн асуудлыг Мэргэжлийн зөвлөлийн хуралдаанд танилцуулж шийдвэрлүүлсэн. Мөн 2024 оны 7 дугаар сарын МЗХ-д 13 ААН-ийн хүсэлтийг танилцуулж, шийдвэрлүүлэхээр бэлтгэсэн. Тээвэрлэгч байгууллагад олгосон итгэмжлэлийн хугацаа сунгуулах хүсэлт ирүүлсэн 22 ААН, чиглэл нэмүүлэх хүсэлт ирүүлсэн 53 ААН-ийн хүсэлтийг судалж, ГЕГ-ын даргын тушаалаар батлуулсан. Хоёр.-Монгол Улсын ЗТХ-ийн сайдаас 2024.05.21-ний өдрийн 01/2241 дугаартай албан бичгийн хавсралтаар Сангийн яаманд хүргүүлсэн "Улс хооронд байнгын ачаа тээврийн зөвшөөрлийн	01.01 06.10	

			татагддаг байх хөгжүүлэлт хийлгэж, нэвтрүүлэхэд бэлэн болгуулсан; -ГИТ-ийн шалгуурыг шалгаж, гэрээгүй 34 ААН-ээр ачаа тээврийн хариуцлагын даатгалын гэрээ хийлгүүлж, 23 ААН-ийн тээврийн хэрэгсэлд GPS суурилуулах ажлыг хийлгэсэн; -Тусгай зөвшөөрлийн цахим систем lisence.mn-ээр тээврийн хэрэгсэл нэмүүлэх, хасуулах хүсэлтийг хүлээн авч, шийдвэрлэх саналыг ГТСМТТ УҮГ-т хүргүүлэн нэмэлт өөрчлөлт хийлгэж байна;	ажилласан байна.	бичиг олгох, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хяналт тавих журам"-ыг батлах тухай ЗГ-ын тогтоолын төслийг 2024.06.07-ны өдөр хүлээн авч танилцсан. Журмын төсөлд оруулах нийт 13 санал боловсруулж ГЕГ-ын дэд даргад 2024.06.07-ны өдөр танилцуулсан. Монгол Улсын Засгийн газар, БНХАУ-ын Засгийн газар хоорондын 2011 оны Автотээврийн хэлэлцээрийн 3.1 "Хэлэлцэн тохирогч нэг талын автомашин Хэлэлцэн тохирогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт нэвтрэхдээ эрх бүхий байгууллагаас олгох зорчих зөвшөөрөл эсхүл онцгой зөвшөөрөл авна"-д заасны дагуу Авто тээврийн үндэсний төв хил нэвтрэх С зөвшөөрлийг улиралд нэг удаа олгодог бөгөөд С зөвшөөрөлтэй тээврийн хэрэгсэл БНХАУ-тай хиллэсэн хилийн боомтоор улс хооронд тээвэрлэлт гүйцэтгэж байна. Гаалийн тухай хуулийн 2711 дүгээр зүйлийн 2711.1.16 дахь заалт, Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2022 оны "Шалгуур батлах тухай" А/338 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Тээвэрлэгч байгууллагад гаалийн итгэмжлэл олгох шалгуур"-ын 2.1 дэх хэсгийг үндэслэн тээвэрлэгч аж ахуйн нэгжүүдэд 3 жил хүртэлх хугацаагаар гаалийн итгэмжлэл олгодог ба Авто тээврийн үндэсний төвөөс олгосон хил нэвтрэх С зөвшөөрлийг улирал тутам олгодог тул гаалийн байгууллага гаалийн итгэмжлэл олгохдоо С зөвшөөрөлтэй байх шаардлага тавьдаггүй. Иймд учраас дээрх журамд "2.3.7.Тээвэрлэгч байгууллагад гаалийн удирдах төв байгууллагаас олгодог итгэмжлэлтэй байх." гэсэн заалт шинээр нэмж оруулах саналаа танилцуулж, нэгтгэсэн саналыг 2024.06.07-ны өдрийн 02/2325 дугаартай албан бичгээр Сангийн яамны ТНБД-д хүргүүлсэн. Гаалийн байгууллагаас ГИТ-д тавьж байгаа хяналт, эрх зүйн зохицуулалттай холбоотой PPT бэлтгэж, удирдлагад 2024 оны 1 дүгээр сард танилцуулж, мэдээлэл өгсөн. Гурав.ГИТ-ийн хяналтыг сайжруулах зорилгоор ААН-д "хүсэлтийг буцаасан" мэдээлэл нь тухайн ААН-д бүртгэлтэй цахим хаягаар давхар илгээгддэг өөрчлөлт оруулах саналыг ГТСМТТ УҮГ-т хүргүүлж, шийдвэрлүүлсэн. Мөн дараах саналыг хүргүүлэн хамтран ажиллаж байна: -цахимд хүсэлт илгээсэн ААН-ийн бичиг баримтын мэдээлэл дутуу тохиолдолд тайлбар бичээд тухайн ААН рүү хүсэлтийг буцаах үйлдэл хийгддэг. Энэ тохиолдолд буцаасан хүсэлтэд хариу ирүүлсэн хугацаанаас эхлэн шийдвэрлэлтийн хугацааг шинээр тоолуулах өөрчлөлт оруулах; -тээврийн хэрэгсэл нэмүүлэх, хасуулах хүсэлтийг тусгай зөвшөөрлийн цахим систем lisence.mn-ээр хүлээн авч, шийдвэрлэх саналаа хүргүүлж, хөгжүүлэлтийг УҮГ-т хийлгэсэн. Өнөөдрийн байдлаар УҮГ-аас CAIS-т илгээсэн дээрх		

					мэдээллийг хүлээн авч, уялдуулах ажил ГЕГ-ын МТГ-т хийгдэж байна. -ГИТ-ийн таних тэмдгийг QR болгох асуудлыг судлан, санал боловсруулж, ГТСМТТ УҮГ-т хүргүүлэн хамтран ажиллаж байна.		
4.	Гаалийн бүрдүүлэлтийн горимын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-Улс хооронд болон дотоодод дамжуулан өнгөрүүлэх горим, гаалийн баталгаат бусийн горимын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласан.	-Горимын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, гаалийн газар, хороодын дарга нарт чиглэл хүргүүлж ажилласан байна. CAIS-ыг сайжруулах санал боловсруулж, МТГ-т хүргүүлж, шийдвэрлүүлсэн байна. Гаалийн бүрдүүлэлттэй холбоотой ирүүлсэн хүсэлтийг хянаж, шийдвэрлүүлсэн байна.	Нэг.Гаалийн бүрдүүлэлтийн горимын хэрэгжилтийг хангуулахтай холбоотой асуудлаар гаалийн газар, хороодын дарга нарт дараах байдлаар чиглэл хүргүүлэн хяналт тавьж ажиллаж байна: 1.ГЕГ-ын 2024 оны 1, 4 дүгээр сарын шуурхай хуралдаанаар харьяа гаалийн газар хороодын дарга нарт 12 асуудлаар; 2.СШГГ-т Үндэсний тээврийн корпораци ХХК-ийн 2023.02.18-ний өдөр 500 горимд байршуулсан 49 ш вагоны 784,991,965.14 төгрөгийн татварыг төлүүлэх чиглэлийг 2024.02.27-ны өдрийн 02-1/747; 3.УБГГ-т Монпеллетс ХХК-ийн гаалийн нутаг дэвсгэрт боловсруулах горимд байршуулсан бараанд хяналт тавьж ажиллах чиглэлийг 2024.05.07-ны өдрийн 02-1/1808; 4.СЭГГ-т, ЧХОУНБГГ-т CAIS дахь “Тооцоо дуусаагүй мэдүүлэг”-ийн ATA/CPD карнейн цэсэнд байх карнейг нэг бүрчлэн нягтлан шалгаж, гаалийн хяналтыг сайжруулж, ажиллах чиглэлийг 2024.05.17-ны өдрийн 02-1/1967, 02-1/1968 ; 5.CAIS-аас 2023.01.01-2024.01.31-ний өдрийн байдлаар “Гаалийн хяналтад байгаа” төлөвтэй экспортын барааны гаалийн мэдүүлгийг зохих төлөвт оруулж, хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаар 2024.03.10-ны дотор эргэж танилцуулах чиглэлийг БӨГГ, ГСГГ, БИГГ, ЗҮГГ, ШХГГ, ДОГГ,ЧХОУНБГГ-т 2024.03.01-ний өдрийн 02-1/808-02-1/815, ДАГГ, УХШИГГ, СШГГ, ОРГГ, УБГГ-т 2024.03.04-ний өдрийн 02-1/822-02-1/826; 6.CAIS-ийн “Түр горимын үлдэгдэл” цэсний тооцоо дуусаагүй мэдүүлгийн жагсаалтад байгаа мэдүүлгийг хавсралтаар гарган, горимд байршуулж, 2024.04.30-ны өдрийн дотор хариу ирүүлэх чиглэлийг ЗҮГГ, СЭГГ, УБГГ, УХШИГГ, ЧХОУНБГГ-т 2024.04.16-ны өдрийн 02-1/1472- 02-1/02-1/1476; 7.АТГ-аас 2024.03.12-ны өдөр ирүүлсэн 27 дугаартай “Мөрдөгчийн мэдэгдэл”-тэй холбогдуулан СЭГГ-т гаалийн хяналт шалгалт, магадлан шинжилгээ, бүрдүүлэлтийн үе шат бүрт тавих хяналтыг сайжруулах тодорхой арга хэмжээ зохион байгуулж хэрэгжүүлэх, гарсан үр дүнгийн талаар 2024.05.01-ний өдрийн дотор эргэж танилцуулах чиглэлийг 2024.04.22-ны 02-1/1541; 8.“Барааг хилийн чанадад боловсруулах горим”-оор гаалийн бүрдүүлэлт хийж хилээр гаргасан “ноолууран драп” гэх бараагаар ноолууран гутал үйлдвэрлэн буцаан оруулж ирүүлэхтэй холбогдуулан ЧХОУНБГГ-т 2024.04.22-ны 02-1/1571;	01.01 06.10	

					9.CAIS-ын "Тооцоо дуусаагүй мэдүүлэг"-ийн ATA/CPD карней цэсэнд гаалийн хяналтад байх карнейг нэг бүрчлэн нягтлан шалгаж, гаалийн хяналтыг сайжруулж, ажиллах чиглэлийг ГЕГ-ын харьяа гаалийн газар хороодод 2024.05.28-ны өдрийн 01-1/2093. Хоёр:Гаалийн бүрдүүлэлтийн үйл ажиллагаатай холбоотой CAIS-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах асуудлаар МТГ-т дотоод зурвасаар хүргүүлсэн саналуудаас дараах асуудлыг эцэслэн шийдвэрлүүлж, бусад шийдвэрлэгдээгүй асуудлуудын жагсаалтыг гаргаж байна. Үүнд: 1.ГЕГ-ын даргын 2016 оны А/40 дүгээр тушаалаар хүчингүй болгосон "Хилийн чанадад засвар хийхээр гаргасан барааг гаалийн болон бусад татвараас хэсэгчлэн эсхүл бүрмөсөн чөлөөлж, гаалийн нутаг дэвсгэрт буцаан оруулах"-625 горимоор мэдүүлж гаалийн бүрдүүлэлт хийх боломж програмд нээлттэй байгааг ГЕГ-ын дэргэдэх МТГ-т мэдэгдэж, хүчингүй болсон 625 код бүхий горимыг сонгож гаалийн байгууллагад мэдүүлэх боломжгүй болгож, хасуулах хүсэлтийг 2024.05.02-ны 183 дугаартай дотоод зурвасаар хүргүүлж, шийдвэрлүүлсэн. 2.ХБГ-ын 2024.05.22-ны 208 дугаартай Дотоод зурвасаар ГЕГ-ын МТГ-т www.gaali.mn болон гаалийн зуучлагчийн http://portal.ecustoms.mn/ програм дээр өөрчлөлт оруулан "Барааг гаалийн нутаг дэвсгэрт түр хугацаагаар оруулах 500 горимоор гаалийн мэдүүлэг нөхөн бичихэд горимын дуусгавар болох хугацааг сонголт хийх боломжтой байдлаар системийн хөгжүүлэлтийг хийлгэх хүсэлт хүргүүлэн ажиллаж байна. Гурав:Гаалийн бүрдүүлэлтэй холбоотой асуудлаар 248 албан бичгээр ирүүлсэн хүсэлтийг судлан, шаардлагатай тохиолдолд удирдлагад танилцуулан, холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хүсэлтийг шийдвэрлэж, 82 албан бичиг боловсруулж, хариуг хүргүүлсэн. Үүнд: -Хариу хүргүүлэх тухай 23, Түр горимд байршуулсан барааны хугацаатай холбоотой 22, Чиглэл хүргүүлэх тухай 6, Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах тухай 7, Горимын шаардлага хангуулах тухай 4, Нотлох баримт хүргүүлэх тухай 2, Мэдээлэл ирүүлэх тухай 7, Мэдээлэл хүргүүлэх тухай 4, Бусад 7.		
5.	Оюуны өмч, тарифын бус хязгаарлалттай барааны хяналтыг сайжруулах.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	5.Гаалийн баталгаат бүсэд үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл, түр агуулах ажиллуулах	5.Гаалийн байгууллагаас олгож буй Гаалийн түр агуулах ажиллуулах зөвшөөрөл, ТИР	Нэг.Гаалийн тухай хууль тогтоомжид заасан нөхцөл шаардлагыг хангасан ААН-д түр агуулах ажиллуулах зөвшөөрлийн хүсэлтээ тусгай зөвшөөрлийн цахим систем license.mn-ээр гаалийн байгууллагад илгээж, хянуулж, шийдвэрлүүлэх боломж нээлттэй байдаг. Тусгай зөвшөөрлийн цахим систем license.mn-ээр 2024.01.01-ний өдөөс 2024.06.25-ны өдрийн байдлаар түр агуулах ажиллуулах зөвшөөрлийн хүсэлт ирүүлсэн аж ахуйн	01.01 06.10	

			зөвшөөрөл, гаалийн хяналтын бүс тогтоолгох, тээвэрлэгч байгууллагад олгодог итгэмжлэл авах ААН-ийн хүсэлтийг тусгай зөвшөөрлийн цахим систем license.mn- ээр хүлээн авч шийдвэрлэж байна. ОУАТХ-ны программ хангамжийн багтай 2023.12.04-ний өдөр цахимаар холбогдож, хоёр талын хугацаа нь дууссан эрх /certificate/-ийг 2023 оны 12 дугаар сард багтаан нээж, мэдээлэл солилцож эхлэхээр тохирсон.	горимоор тээвэрлэлт гүйцэтгэх зөвшөөрөл олгох, Оюуны өмчийн эрхэд хамаарах барааг гаалийн бүртгэлд бүртгэх ажлыг цахим хэлбэрт бүрэн шилжүүлснээр аж ахуйн нэгжээс гаалийн байгууллагад гаргасан хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх, олгох явцыг ил тодорхой болгож, хяналтыг сайжруулна. Тарифын бус хязгаарлалттай барааны хяналтыг сайжруулах сургалтыг зохион байгуулсан байна. -Тарифын бус хязгаарлалттай барааны	нэгж байхгүй, 1 аж ахуйн нэгжээс ирүүлсэн түр агуулахын зөвшөөрлийн хугацаа сунгуулах хүсэлтийг хянаж байна. -Хоёр.АНУ-ын Патент, барааны тэмдгийн газар, АНУ-аас Монгол Улсад суугаа элчин сайдын яамтай хамтарсан “Оюуны өмчийн эрхийн хэрэгжилт” сэдэвт сургалт, хэлэлцүүлгийг 2024.04 сарын 25-ны өдөр зохион байгуулсан. Тус сургалтад ГЕГ-ын Зөрчилтэй тэмцэх газар, Эрсдлийн удирдлагын хэлтэс, Бүрдүүлэлтийн цахим төв, Мэдээллийн технологийн газар, Сургалтын төв, Бүрдүүлэлтийн дараах шалгалтын газар, УБГГ, ЧХОУНБГГ, УХШИГГ, ГСГГ, СЭГГ, ДОГГ, ЗҮГГ, БӨГГ, ХОГГ-ын нийт 35 албан хаагч нарыг оролцуулсан. Тус сургалтад АНУ-ын Нью Йорк мужийн Зүүн дүүргийн шүүхийн шүүгч Пэгги Күо, Патент, барааны тэмдгийн газрын Олон улсын харилцаа, бодлогын албаны Хуулийн хэлтсийн өмгөөлөгч-хуульч Марк Абумери, Аюулгүй байдлын мөрдөн шалгах албаны дэргэдэх Олон улсын Компьютер хаак, Оюуны өмчийн газрын тусгай төлөөлөгч Томас Софиа, Аюулгүй байдлын мөрдөн шалгах албаны Гуанжоу дэх Бүсийн дэд атташе Адам Жефферсон, Аюулгүй байдлын мөрдөн шалгах албаны Бээжин дэх Бүсийн дэд атташе Стивин Тимминс нар цахим орчин дахь эрхийн зөрчил, хуурамч барааг онилох, хуурамч барааг таних, хуурамч эмийн хил дамнасан худалдааг илрүүлж, таслан зогсоосон тодорхой тохиолдолд үндэслэн танилцуулга хийсэн. Мөн 2024.06.11-ний өдөр АНУ-ын ЭСЯ-ны дэд атташе Стивен Тимминс, Олон Улсын комьпютер хакердалт ба оюуны өмчийн асуудал хариуцсан зөвлөх Томас Софиа нартай уулзалт зохион байгуулж, цаашид Дэлхийн оюуны өмчийн өдөр болон Монгол Улсын оюуны өмчийг хамгаалах өдрийг тохиолдуулан жил бүрийн 4 дүгээр сард зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Гурав.Тарифын бус хязгаарлалттай барааны хяналтыг сайжруулах сургалтыг 4 удаа нийт 506 ажилтан, сонсогч нарт дараах байдлаар зохион байгуулсан. Үүнд: -Гаалийн хэргийн анхан шатны мэдлэг олгох чиглүүлэх сургалтад оролцогч 100 сонсогч нарт 2024.02.16, 90 сонсогч нарт 2024.05.24-ний өдөр; -Гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний анхан шатны сургалтад оролцож байгаа 100 ажилтанд 2024.02.01, 110 ажилтанд 2024.04.05, давтан сургалтад хамрагдаж байгаа 106 ажилтанд 2024.04.26-ны өдөр. Мөн тарифын бус хязгаарлалттай барааны хяналтыг сайжруулах зорилгоор холбогдох байгууллагуудаас ирүүлсэн мэдээллийг CERP-д тухай бүр байршуулж, гаалийн газар, хороодын дарга нарт хүргүүлэн хяналт тавьж ажиллаж байна.		

				хяналтыг сайжруулах зорилгоор холбогдох байгууллагуудаас ирүүлсэн мэдээллийг гаалийн газар, хороодын дарга нарт тухай бүр хүргүүлж, биелэлтэд хяналт тавьж ажилласан байна.	Үүнд: -БОАЖС-ын 2023.12.28-ны өдрийн А/690 дугаар тушаалаар баталсан 2024 онд импортлох Озон задлах бодис, орлуулах бодис, тэдгээрийг агуулсан тоног төхөөрөмжийн тоо хэмжээг тогтоосон квотын мэдээлэл; -Улсын бүртгэлд бүртгэгдээгүй, бүртгэлийн загвараас зөрүүтэй эмийг улсын хилээр нэвтрүүлэхгүй байх, хяналт шалгалтыг сайжруулах тухай сэрэмжлүүлэг; -Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хяналт зохицуулалтын газраас 2023 оны 4 дүгээр улиралд олгосон импорт, экспортын мэдээ; -Цацрагийн үүсгүүрийг www.igov.mn цахим тусгай зөвшөөрлийн лавлагаагаар улсын хилээр нэвтрүүлэх тухай мэдээлэл; -ЭЭХХЗГ-аас олгосон бүртгэлийн мэдээллийг 2024 оны 1 улирлын байдлаар; -Бүртгэлгүй Биологийн идэвхт бүтээгдэхүүний талаарх сэрэмжлүүлэг; -Пиротехникийн хэрэгслийг улсын хилээр нэвтрүүлэх гаалийн хяналт, шалгалтыг чангатгах тухай татах; -Апротинин (Ренонтрикал) 10000МЕ тарилгын эмийг бүртгэлээс хасах тухай. Дөрөв.Оюуны өмчийн хязгаарлалттай барааны хяналтыг сайжруулах зорилгоор Баянгол мед ХХК-ийн хүсэлтийн дагуу LPG барааны тэмдгийг гаалийн бүртгэлд бүртгүүлж хамгаалуулах тухай хүсэлтийг хүлээн авч хянан, гаалийн бүртгэлд авсан. Бүртгэлтэй холбогдох мэдээллийг тус ААН-д 2024.04.15-ны өдрийн 02-1/1421, гаалийн газар, хороодын дарга нарт 2024.04.15-ны өдрийн 02-1/1423 дугаартай албан бичгээр хүргүүлэн хяналт тавьж ажиллаж байна. Гаалийн байгууллагын customs.gov.mn цахим хуудас гаалийн байгууллагад бүртгүүлсэн оюуны өмчийн эрхэд хамаарах барааны жагсаалтад нэмэлт оруулж, мэдээллийг шинэчилсэн. ГЕГ-ын дэргэдэх МТГ-т гаалийн үйлчилгээний цахим систем gaali.mn системийн үйлчилгээ цэсний Оюуны өмчийн эрхэд хамаарах барааг гаалийн байгууллагад бүртгүүлэх хүсэлт гаргах, баталгаажуулах хэсгийг хэрэглээнд нэвтрүүлж CAIS-т холболт хийх тухай дотоод зурвасыг хүргүүлсэн.		
6	Гаалийн хяналтын тоног төхөөрөмж, эрэлч нохойг гаалийн хяналтад үр дүнтэй	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	Гаалийн газар, хороодын албан хаагч нарын рентгены дүрс зургийг унших чадварын нэмэгдүүлэх зорилгоор	Боомтын шинэчлэлтэй уялдуулан шаардлагатай хяналтын тоног төхөөрөмжийн судалгаа гаргаж,	Нэг.Боомтын шинэчлэлтэй уялдуулан шаардлагатай хяналтын тоног төхөөрөмжийн судалгаа гаргаж, саналаа СХОГ-т: -2024.01.17-ны35 дотоод зурвасаар: 9 хилийн боомтод 2024 онд худалдан авах шаардлагатай 5 төрлийн 24 ш тоног төхөөрөмж, -2024.04.1-ны 156 дотоод зурвасаар:Хавирга, Баянхошуу, боомтод 40м*200тн, Цагааннуур боомтод 14м*150тн пүү; -2024.05.29-ний 216 дотоод зурвасаар: Бичигт боомтод шаардлагатай 7 төрлийн 20 тоног төхөөрөмж, RFID		

	ашигласан байдал.		ИНЕГ-ын Нисэхийн сургалтын төвтэй хамтран ажиллахаар судалж байсан.	саналаа СХОГ-т хүргүүлнэ. -Хяналтын тоног төхөөрөмж, эрэлч нохойг хяналтад үр дүнтэй ашиглах чиглэлийг гаалийн газар, хороодод хүргүүлнэ.	суурилуулахад шаардагдах 20 иж бүрдлийн жагсаалтыг хүргүүлсэн. Мөн СХОГ-т 2024.06.20-ны өдрийн 248 дугаартай дотоод зурвасаар: -Замын-Үүд боомт дахь 2203 м2 талбайтай байрыг нарийвчилсан шалгалтын зориулалтаар ашиглахаар төлөвлөсөнтэй холбогдуулан шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн судалгаа, шаардлагатай энгэрийн камер, автопүү, рентгены тоог хүргүүлсэн. Хоёр.Замын-Үүд дэх гаалийн газрын албан хаагч нарт тоон гарын үсгийн токен төхөөрөмжийг ашиглуулж эхэлсэнтэй холбогдуулан тус газарт хуваарилагдсан зөөврийн таблетыг ашиглах боломжгүй болсон тул дээрх асуудлыг яаралтай шийдвэрлүүлэх зорилгоор УБГГ-т хуваарилсан 1 ширхэг зөөврийн таблет /Zebra L 10 android rugged/-ыг МТГ-т хүргүүлсэн. Замын-Үүд боомтоор оруулах ачаатай тээврийн хэрэгслийг рентгенээр шалгаж, дүрс зургийг дагалдах бичиг баримтад хавсаргаж, хяналтын нийтлэг журамд заасны дагуу дугаарлаж илгээх чиглэлийг ЗҮГГ-т 2024.06.13-ны өдрийн 02/2424 дугаартай албан бичгээр хүргүүлэн хяналт тавьж ажиллаж байна. Гаалийн хяналт,шалгалтад хяналтын тоног төхөөрөмж, эрэлч нохойг ашиглаж, үр дүнд хүргэх чиглэлийг гаалийн газар, хороодын дарга нарт 2024.01.31-ний өдрийн 02-1/421, 2024.02.02-ны өдрийн 02-1/462, 2024.04.19-ний өдрийн 02-1/1542, 2024.04.26-ны өдрийн 02-1/1637 дугаартай албан бичгүүдээр хүргүүлж, хяналт тавьж ажиллаж байна. Гаалийн хяналт, шалгалтад хяналтын тоног төхөөрөмжийг ашиглаж, үр дүнд хүргэх зорилгоор ИНҮТ-ийн Нисэхийн сургалтын төвд “Тоног төхөөрөмж ашиглан үзлэг шалгалт хийх 16 цагийн хөтөлбөрт УХШИГГ-ын 26, ЧХОУНБГГ-ын 64 албан хаагчийг хамруулсан. Энэ сургалтын үр дүнд ГУБ нарын рентгены дүрс зургийг таньж унших ур чадварыг дээшлүүлсэн.		
7	Гадаад худалдааг хөнгөвчлөх.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	1.2019 оны Гаалийн бүрдүүлэлтийн цаг хугацааны судалгааны дүн шинжилгээнд үндэслэн боловсруулсан бүрдүүлэлтийн цаг хугацааг	Гаалийн бүрдүүлэлтийн цаг хугацааны судалгааг хийж дуусгасан, тайлан гарсан байна.	ГЕГ-ын дэд даргын 2023.10.24-ний өдөр баталсан удирдамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг “Бүрдүүлэлтийн цаг хугацааны 2023 оны судалгаа”-г хийж, 2024.05.09-ний өдөр тайлангаа гаргалаа. Судалгаанд Бүрдүүлэлтийн цаг хугацааны өмнөх таван удаагийн судалгааны дүн, 2019, 2022, 2023 оны судалгаанд хамрагдсан 17,352 гаалийн мэдүүлэг, 100,152 барааны бичлэгт хамаарах, таван дэд программаас авсан давхардсан тоогоор 18 төрлийн 266,309 мянган өгөгдөл/мэдээллийг хамруулсан. Сонгож авсан хугацаанд гаалийн газар, гаалийн хяналтын бүсэд хийгдсэн бүрдүүлэлтийн	01.01 06.10	

			бууруулах төлөвлөгөөний биелэлт 98 хувьтай байна. ”Гаалийн бүрдүүлэлтийн цаг хугацааны судалгаа”-г 2023 онд хийсэн. 2.2019 онд хийгдсэн “Гаалийн бүрдүүлэлтийн цаг хугацааг бууруулах судалгаа”-ны дүнтэй 2023 онд хийсэн судалгааг харьцуулж байна.		мэдээллийг КАИС-ийн таван дэд програмаас татаж, харьцуулан, хилийн гаалийн байгууллага дээр, хилээс гүний гаалийн байгууллагын хяналтад илгээж, барааг эзэнд нь олгох хүртэлх цаг хугацааг тооцоолон, өмнөх судалгаатай харьцуулж, цаг хугацааны өөрчлөлтийг гаргасан. ГЕГ-ын 2019 оны Бүрдүүлэлтийн цаг хугацааны судалгаатай 2023 оны судалгааг сонгон авсан гаалийн газар, хороодоор харьцуулахад “Тээвэрлэлт, Татвар төлөх хугацаа, Хорио цээрийн шалгалт, Гаалийн лабораторийн шинжилгээ”-нд зарцуулсан хугацаа нь бүрдүүлэлтийн цаг хугацааг нэмэгдүүлэхэд хамгийн их нөлөө үзүүлжээ. Бүрдүүлэлтийн цаг хугацааны 2023 оны судалгааг 2019 оны судалгаатай харьцуулахад зөрүүтэй байгаа нь өгөгдөл/мэдээлэл цуглуулсан, боловсруулсан аргачлалын хувьд ялгаатай байгаатай холбоотой. Үүнтэй уялдуулан хоёр судалгааны ижил болон ялгаатай талыг харьцуулан харуулсан. “Татвар төлөх хугацаа” нь бүрдүүлэлтийн цаг хугацааг нэмэгдүүлэхэд нөлөөлсөн ба 2022 онд дунджаар 20 цаг, 19 минут, 2023 онд дунджаар 19 цаг 38 минут тус тус зарцуулсан. Мэдүүлэгч нар бараагаа хүлээж авахгүй цаг хугацаа алдаж байгаа нь улаан төлөвтэй мэдүүлэгт хяналт, шалгалт хариуцсан гаалийн улсын байцаагч, улбар шар, ногоон төлөвтэй мэдүүлэгт хяналт, шалгалт хариуцсан гаалийн улсын ахлах байцаагч дээр хуваарилагдсан цаг хугацааг нэмэгдүүлэхэд нөлөөлсөн. Мөн хяналтын улбар шар болон ногоон төлөвт сонгогдсон гаалийн бүрдүүлэлтийн хугацаа улаан төлөвтэй бараг ойролцоо гарсан нь “Татвар төлөх хугацаа” өндөр байгаатай холбоотой бөгөөд нэг болон олон нэр төрөлтэй бараа эсэхээс үл хамаарч бичиг баримт болон бараанд хийх шалгалтад ижил хугацаа, эсхүл нэг нэр төрлийн бараанд илүү хугацаа зарцуулсан байсан. Шинжилгээг голч утга (медиан)-аар авч үзэхэд гаалийн бүрдүүлэлтэд зарцуулсан хугацаа 2023 онд 267.5 минут байгаа нь 2022 оны мөн үетэй харьцуулахад 25 хувиар өссөн бөгөөд үүнд хорио цээрийн шалгалтад 2023 онд зарцуулсан дундаж хугацаа болох 841 минут/14 цагийг 2022 оны мөн үетэй харьцуулахад 136 минут/16 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ. Шинжилгээний үр дүнд “Хорио цээрийн шалгалт болон ГУАБ зөвшөөрөх” үе шат нь дундаж хугацаанаас хэт хазайлттай гарсан. Энэ нь тухайн үе шатанд тооцоолол хийхэд хүндрэл учруулах эрсдэлийг бий болгожээ. Бусад үе шатын хувьд 40-124 минут/0.7-2.06 цагаар буурсан байна. “Бүрдүүлэлтийн цаг хугацааны 2023 оны судалгаа”-гаар: 1.Бүрдүүлэлтийн үе шат бүрээс бичиг баримтын шалгалтад зарцуулсан дундаж хугацааг 2022 оны мөн үетэй харьцуулахад		

					124 минут буюу 2.77 дахин буурсан нь бичиг баримтын шалгалтыг нэг цэгт төвлөрүүлсэнтэй холбоотой. 2.Энэхүү судалгааны шинжилгээг дундаж утгын хүрээнд авч гүйцэтгэхэд 2023 онд гаалийн бүрдүүлэлтэд зарцуулсан хугацааг 2022 оны мөн үетэй харьцуулахад 8 хувиар бууруулсан дүн гарсан.		
8	Гаалийн хилээр нэвтрүүлэх бараанд бүрдүүлэлт хийсэн байдалд тавих хяналт	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	Гаалийн бүрдүүлэлтийн чиг үүрэг шилжиж ирсэнтэй холбоотойгоор шинээр нэмэгдсэн шалгуур.	-Гаалийн газар, хороодод чиглэл хүргүүлж ажилласан байна. -CAIS-ыг сайжруулах чиглэлээр санал боловсруулж, шийдвэрлүүлсэн байна. Гаалийн мэдүүлэг, бүрдүүлэлтийн хуудсаар бүрдүүлэлт хийхтэй холбоотой ирүүлсэн хүсэлтийг хянаж, шийдвэрлүүлсэн байна.	Нэг.Гаалийн хилээр нэвтрүүлэх бараа тээврийн хэрэгслийг хяналтад бүрэн хамруулж, гаалийн бүрдүүлэлт хийхтэй холбоотой асуудлаар харьяа гаалийн газар, хороодод дараах чиглэлүүдийг хүргүүлж ажилласан. Үүнд: -ЭТТ ХК-д томилогдсон ЗГ-ын ОБЭТ Ж.Ганбатаас гаалийн бүрдүүлэлт удаашралтай байгаа талаар ирүүлсэн 01/196 бичгийн дагуу ЗҮГГ, ГСГГ, ШХГГ-т 2024.02.25-ны 02-1/704 дугаартай албан бичгээр гаалийн бүрдүүлэлтэд зарцуулах хугацааг багасгах -Бөөрөлжүүтийн ЦС-ын зориулалтаар оруулж буй барааны хяналттай холбоотойгоор СШГГ-т 2024.03.05-ны 02-1/842 дугаартай бичгээр -НШШГГ-аас ирүүлсэн мэдээлэлд дурдсан нэр бүхий этгээд гаалийн бүрдүүлэлт хийлгэсэн эсэх талаарх мэдээлэл ирүүлэх чиглэлийг харьяа гаалийн газар, хороодын дарга нарт -Импортын цементийн бүрдүүлэлтэд анхараах асуудлуудын талаар гаалийн газар, хороодод 2024.05.15-ны 02-1/1920 дугаартай албан бичгээр -2023 онд гаалийн бүрдүүлэлт хийсэн экспортын барааны цэвэр жинг бохир жинтэй харьцуулан жингийн зөрүүтэй бүрдүүлэлт хийгдсэн мэдүүлгийг жагсаалтаар гарган, хүргүүлж, бохир жин, цэвэр жинг дахин нягтлан шалгаж 2024.04.15-ны хариу ирүүлэх чиглэлийг СШГГ, ГАГХ, ДОГГ-т 2024.04.05-ны 02-1/1318-02-1/1324 дугаартай албан бичгүүдээр -Импортын цахилгаан эрчим хүчинд гаалийн бүрдүүлэлт хийсэн мэдүүлгийг CAIS-аас татаж шалгахад зөрчил илэрсэн тул хяналтаа сайжруулах чиглэлийг гаалийн газар, хороодод 2024.04.11-ний 02-1/1381 дугаартай бичгээр -CAIS -т 625 горимоор 2016, 2022 онд хийгдсэн гаалийн бүрдүүлэлтийг илрүүлж, алдааг залруулж, 2024.05.14-ний дотор хариу мэдэгдэх чиглэлийг УБГГ, УХШИГГ-т 2024.05.03-ны 02-1/1775, 02-1/1776 дугаартай албан бичгээр тус тус хүргүүлсэн. Хоёр.-Биет бус барааг гаалийн байгууллагад мэдүүлэхдээ 400 горимоор, барааны байршлыг “312001-Монгол шуудан”-г сонгож, нөхөн бичих, бүрдүүлэлтийг УХШИГГ-ын Төв шуудан гаалийн хяналтын бүсэд хийх зохицуулалтыг МТГ-т 2024.02.17-нд дотоод зурвасаар хүргүүлж шийдвэрлүүлсэн.	01.01 06.10	

					Сүлдпрогресс групп ХХК-ийн 2024.04.07-нд 03-2151017-24-I31344, 03-2151017-24-I31345, 03-2151017-24-I31341 мэдүүлгээр цахилгаан хөдөлгүүрт гэж мэдүүлсэн 3 тээврийн хэрэгсэл нь биет шалгалтаар хосолмол хөдөлгүүртэй болох нь нотлогдсон. Дээрх зөрчилтэй холбогдуулан тухайн мэдүүлгийн бичиг баримтын шалгалтыг ямар баримтад үндэслэж хийснийг шалгахад анх хавсаргасан эсхүл зөрчил илэрсний дараа засвар оруулж тухайн бичиг баримтыг сольж илгээсэн эсэх нь ялгагдахгүй байсан. Иймд мэдүүлэг ББШ хийсэн төлөвт оруулсны дараа засвар оруулсан тохиолдолд анх мэдүүлэх үед хавсаргаж илгээсэн бичиг баримт устгагдахгүй, нэмж хавсаргасан бичиг баримтыг хэзээ хавсаргаж оруулсан нь огноогоор харагддаг болгох хүсэлтийг 2024.04.18-нд МТГ-ын ГУАБ-д танилцуулсан. -ШШГГ-аас удаа дараа ирүүлсэн албан бичгийн дагуу Cais-ын-Гаалийн бүрдүүлэлт-ААН төрөл, лиценз цэсэнд Саатуулсан гадаад худалдаа эрхлэгч цэс шинээр бий болгож шүүхийн шийдвэртэй иргэн, ААН-ийг гаалийн бүрдүүлэлт хийлгэсэн тухай бүр мэдэх боломжтой болгох хөгжүүлэлт хийх хүсэлтийг МТГ-т 2024.04.17-ны 151 дугаартай дотоод зурвасаар хүргүүлж, шийдвэрлүүлсэн. -gaali.mn системийн үйлчилгээ цэсний “Оюуны өмчийн эрхэд хамаарах барааг гаалийн байгууллагад бүртгүүлэх” хүсэлт гаргах, баталгаажуулах хэсгийг хэрэглээнд нэвтрүүлж, холбуулах хүсэлтийг 2024.05.07-ны 189 дугаартай дотоод зурвасаар МТГ-т хүргүүлсэн. -Cais-ын Гаалийн бүрдүүлэлт –Тайлан-Татгалзсан мэдүүлгийн жагсаалт-цэсэнд нэмэлт хөгжүүлэлт хийлгэж, татгалзах хүсэлт илгээсэн гаалийн мэдүүлгийн хүсэлт илгээсэн огноо, татгалзсан огноо, хүсэлт илгээсэн албан тушаалтан, мэдүүлгийг ямар төлөвөөс татгалзсныг харах өөрчлөлтийг 2024.05.24-ний өдрийн 209 дугаартай дотоод зурвасаар МТГ-т хүргүүлж, шийдвэрлүүлсэн. -ХБГ-аас 2024.06.10-ны өдрийн Дотоод зурвасыг ГЕГ-ын дэргэдэх МТГ-т хүргүүлснээр Хилийн чанадад түр хугацаагаар гаргасан барааны хугацааг сунгах 210 горим, Хилийн чанадад түр хугацаагаар гаргасан Монголын барааг гаалийн нутаг дэвсгэрт буцаан оруулах 610 горимыг сонгон барааг мэдүүлсэн тохиолдолд квот нэхэхгүй байх хөгжүүлэлт хийлгэх саналыг 2024.06.10-ны өдөр МТГ-т дотоод зурвасаар хүргүүлэн хамтран ажиллаж байна.		
9	Бодлогын баримт бичгийн	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	Бодлогын баримт бичгийн зорилт, арга	Бодлогын бичиг баримт, эрх	Дараах бодлогын бичиг баримт, эрх зүйн актын биелэлтийг гаргаж, ГЕГ-ын ЗУГ-т хугацаанд нь, ХХ-т сар бүр тогтмол хүргүүлсэн:	01.01 06.10	

	зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилт		хэмжээний хэрэгжилтийг ХХ-т сар бүр, ЗУГ-т тогтоосон хугацаанд гаргаж хүргүүлдэг.	зүйн актын биелэлт болон хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлд зохион байгуулсан арга хэмжээний биелэлтийг хянаж, хариуцсан нэгжид хугацаанд нь хүргүүлнэ.	УИХ-ын тогтоол: -Монгол улсын 2023 оны төсвийн тухай хууль баталсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухаЙ 2022 оны 72; -Хууль баталсантай холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай 2023 оны 06; УИХ-ын Байнгын хорооны тогтоол: Чиглэл өгөх тухай 2020 оны 10; Засгийн газрын тогтоол: -Газрын тосны бүтээгдэхүүн шилжүүлэн ачих агуулахын барилга байгууламж барих зориулалтаар улсын хилийн зурваст газар ашиглуулах тухай 2022.01.26-ны өдрийн 53 дахь заалт; Албан татвар хэсэгчлэн төлүүлэх тухай 2022.09.05-ны өдрийн 335; -Гадаад валютын улсын нөөцийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай 2022.10.05-ны өдрийн 362 1.3 дахь заалт; Засгийн газрын тэмдэглэл: -2022.05.11-ний өдрийн 28; -2023.05.03-ны өдрийн 19 -р тэмдэглэлийн ХҮIII.2.1, ХҮIII.2.2, ХҮIII.2.3 дахь заалтууд; Засгийн газрын албан даалгавар: -Гаалийн байгууллагын үйл ажиллагааны талаар авах арга хэмжээний тухай 202.11.16-ны өдрийн Гаалийн байгууллагын үйлчилгээг цахимжуулж, хилийн боомт, гаалийн хяналтын бүсийн үйл ажиллагаанд хүний оролцоог багасгах, барааг урьдчилан мэдүүлэх үйл ажиллагааг хялбаршуулах чиглэлээр тодорхой арга хэмжээ авах тухай 16 дугаар даалгаврын 3, 4 дэх заалтууд. Хөтөлбөр: Гаалийн байгууллагын 2024 оны эхний хагас жилийн "Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө"-ний 1.1.5 дугаар биелэлтийн тайланг 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар гаргаж, 2024.06.13-ны өдөр ЗУГ-т 248 дугаартай дотоод зурвасаар хүргүүлсэн. -Гаалийн байгууллагын 2024 оны эхний хагас жилийн үйл ажиллагааны Ил тод байдлын тайлангийн 1.3, 1.5, 1.8 дугаар үзүүлэлтмйн биелэлтийг гаргаж, 2024.06.20-ны өдөр ЗУГ-т spark-аар хүргүүлсэн. Гаалийн байгууллагын "Шударга байдлын үнэлгээ"-г 2024 онд сайжруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний 1.6-д заасан арга хэмжээний биелэлтийг 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар гаргаж, 2024.06.20-ны өдөр ЗУГ-т хүргүүлсэн. АТГ-аас ГЕГ-т ирүүлсэн 3-р зөвлөмжийн биелэлтийг 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар гаргаж, 2024.06.20-ны өдөр ЗУГ-т хүргүүлсэн.		

					Шинэ сэргэлтийн бодлогын гаалийн байгууллагын чиг үүрэгт хамаарах 1.1.8, 1.1.10 дахь арга хэмжээний биелэлтийг 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар гаргаж, 2024.06.24-ний өдөр ЗУГ-т хүргүүлсэн.		
10	Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	- Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрхэн хэрэгжүүлсэн байдал гэсэн шалгуур байдаггүй байсан.	Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрхэн хэрэгжүүлэх талаар ЭУХ-ээс зөвлөгөө, чиглэл авах ажлыг зохион байгуулсан байна.	Нэгжийн гүйцэтгэлийг чиг үүрэгтэй уялдуулан, үр дүнтэй зохион байгуулахад тулгамдаж болох эрсдэлийг таньж, тогтоохоор ажиллаж байна. Үүнд: Бүтэц зохион байгуулалт, чиг үүрэг: ХБГ-ын албан тушаалын тодорхойлолтод тусгах чиг үүрэг, үйл ажиллагаа, мэргэжлийн шаардлагатай холбоотой саналыг ГЕГ-ын даргын 2024 оны А/103 дугаартай тушаалаар байгуулагдсан АТТ шинэчлэн боловсруулах ажлын хэсэгт хүргүүлсэн. Мэдээллийн технологи: МТГ-т Гаалийн хяналт, бүрдүүлэлтийг сайжруулахтай холбоотой асуудлуудыг шийдвэрлүүлэхээр 16 дотоод зурвас хүргүүлсэн. Гаалийн шинэчлэлийн хүрээнд CAIS-т нэмэлт, өөрчлөлтүүд оруулж, шинэ програм нэвтрүүлсэн болович гаалийн бүрдүүлэлт хийлгэсэн 0 үлдэгдэлтэй барааны манифест хаагдахгүй алдаа гарах, мөн нэгжийн чиг үүргийн дагуу мэдээ гаргахад шаардагдах үзүүлэлтүүдийг excel-рүү хөрвүүлэх товч байхгүй гэх мэт хүндрэлтэй асуудлууд байна. Манай нэгжийн чиг үүрэгтэй холбоотойгоор албан хаагч нарт ГЕГ-ын удирдлагуудаас цаг үеийн шинжтэй яаралтай тайлан, танилцуулга мэдээллүүдийг богино хугацаанд бэлтгэх үүрэг даалгаврыг ажлын болон ажлын бус цагуудаар их өгдөг. Хүний нөөц:Нэг албан хаагчид ногдох ажлын ачаалал их байна. Хамгийн энгийн жишээ аваад харьцуулахад: -ГЕГ-т 2024 оны 5 дугаар сарын байдлаар 5257 албан бичиг хүлээн авсанаас 1437 буюу 27.3 хувийг нь манай нэгжийн 13 албан хаагч хүлээн авч шийдвэрлэсэн. -ГЕГ-аас 2024.06.27-ны өдрийн байдлаар 3626 албан бичиг боловсруулж, холбогдох газруудад хүргүүлсэн. Үүнээс манай нэгжийн албан хаагч нар 374 буюу 10.3 хувийг нь боловсруулсан. -Төрийн захиргааны төв байгууллагууд, бусад агентлагуудад зохион байгуулагдсан 29 удаагийн уулзалт, хуралд гаалийн байгууллагыг төлөөлөн оролцсон. -ГЕГ-ын даргын баталсан тушаал, удирдамж болон дэд даргын баталсан удирдамжийн дагуу Замын-Үүд, Алтанбулаг, Гашуунсухайт, Шивээхүрэн, Боршоо, Ханги боомтуудад 8 албан хаагч нийт 12 удаа томилолтоор ажилласан. Ийм учраас ажил үүргийн хуваарийг нарийн гаргаж, хоёр ГУБ харилцан бие биенээ орлон ажиллахаар төлөвлөдөг. Мөн гаалийн байгууллагаас олгодог 6 төрлийн тусгай, 1 төрлийн энгийн зөвшөөрөл, ГИТ, гаалийн хяналтын бүс тогтоолгох	01.01 06.10	

					хүсэлтийг хүлээн авч, шийдвэрлэхтэй холбоотойгоор эрсдэлийг таньж тогтоохоор ажиллаж байна.		
11	Үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийн биелэлт	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	Удирдлагаас өгсөн цаг үеийн шинжтэй үүрэг даалгаврыг хугацаанд нь хэрэгжүүлж ажилласан.	Эхний хагас жилд: Удирдлагаас өгсөн үүрэг даалгаврыг цаг хугацаанд нь гүйцэтгэсэн байна.	1.Удирдлагаас өгсөн үүргийн дагуу дараах танилцуулгыг бэлтгэж хүргүүлсэн: -Монгол Улсын ГЕГ-ын ХБГ болон ОХУ-ын ХГА-ны Сибирийн гаалийн газар, Алс Дорнодын гаалийн газар хоорондын хилийн холбоо баригч дарга нарын уулзалтын протоколын 5-д заасны дагуу ОХУ-тай хиллэдэг боомтуудын бүтээн байгуулалттай холбоотой мэдээллийг бэлтгэж , ОХУ-ын гаалийн албаны Монгол дахь төлөөлөгч Чагдуров Алексей Викторовичид 2023.01.02-ны өдөр майлаар, ГХАХ-т 2024.01.02-ны өдрийн 01 дугаартай дотоод зурвасаар хүргүүлсэн. -Эрүүл Монгол хүн төсөл, хөтөлбөр хариуцсан албаны дарга О.Чимэдсүрэнтэй 2024.01.25-ны өдрийн 11:00 цагт уулзаж, Алтанбулаг чөлөөт бүсэд 2020-2022 онд гаалийн болон бусад татваргүйгээр оруулсан согтууруулах ундааны талаар мэдээлэл өгч, гаалийн байгууллагаас хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээг танилцуулсан. -Ерөнхийлөгчийн Эрүүл мэнд, спорт, нийгмийн бодлогын зөвлөх Т.Мөнхсайхан, “Эрүүл Монгол хүн” төсөл хөтөлбөр хариуцсан албаны дарга О.Чимэдсүрэн нартай 2024.01.29-ний өдрийн 14:00 цагт уулзаж, Алтанбулаг чөлөөт бүсэд 2020-2022 онд гаалийн болон бусад татваргүйгээр оруулсан согтууруулах ундааны талаар мэдээлэл өгч, гаалийн байгууллагаас хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээг танилцуулсан. -Импортын гурилын гаалийн татвартай холбоотой ТОГ, СДШХ-ээс ирүүлсэн мэдээллийг нэгтгэн боловсруулж, УИХ-ын Байнгын хороонд хүргүүлэх товч танилцуулга бэлтгэн 2024.04.05-ны 21:20 цагт удирдлагад viber-аар хүргүүлсэн. Сангийн сайдаас ГЕГ-ын удирдлагуудад өгсөн үүргийн дагуу Замын-Үүд боомтоор оруулсан олон хүлээн авагчтай бараа болон улс хоорондын шуудан илгээмжийг Улаанбаатар хотод гаалийн хяналтад хүлээн авч хяналт, бүрдүүлэлт хийж боомт дээрх төвлөрлийг бууруулах танилцуулгыг 2024.04.17-19-ний өдрүүдэд бэлтгэсэн. -Удирдлагаас өгсөн үүргийн дагуу ҮАБГ-т хүргүүлэх ТИР горимын тээвэрлэлт, Улс хоорондын дамжуулан өнгөрүүлэх горимд байршуулсан бараанд гаалийн байгууллагаас тавьж байгаа хяналтын талаар танилцуулга бэлтгэж, 2024.06.14-ний өдөр дэд даргад viber-аар хүргүүлсэн. 2.Гаалийн байгууллагад ирүүлсэн дараах төслүүдтэй танилцаж, санал хүргүүлсэн: БШУЯ-аас 2023.11.30-ны өдрийн 2/5770 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн “БШУЯ-ны Цөмийн болон цацрагийн аюулгүй	01.01 06.10	

					байдлын хяналтын газар, ГЕГ, ХХЕГ, Цөмийн энергийн комиссын ажлын албаны хамтран ажиллах журам"-ын төсөлтэй танилцаж, 13 санал боловсруулан 2024.01.02-ны өдрийн 01/20 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. ИНЕГ-аас 2024.04.16-ны өдрийн 01/766 дугаартай албан бичгийн хавсралтаар ирүүлсэн "Иргэний нисэхийн аюулгүй байдлын журам"-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах Монгол Улсын Засгийн газрын тогтоолын төсөлтэй танилцаж, саналаа 2024.04.25-ны өдрийн 02-1/1617 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. Монгол Улсын Зам, Тээврийн Хөгжлийн сайдаас 2024.05.21-ний өдрийн 01/2241 дугаартай албан бичгийн хавсралтаар СЯ-д хүргүүлсэн "Улс хооронд байнгын ачаа тээврийн зөвшөөрлийн бичиг олгох, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хяналт тавих журам"-ын төсөлтэй танилцаж, 13 саналыг 2024.06.07-ны өдрийн 02-2325 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. 3.АЖЛЫН ХЭСЭГ: ГЕГ-ын даргын баталсан тушаал, удирдамж болон дэд даргын баталсан удирдамжийн дагуу байгуулагдсан нийт 6 ажлын хэсэгт ажилласан. Мөн гаалийн байгууллагыг төлөөлөн төрийн захиргааны төв байгууллагууд болон бусад агентлагын дарга нарын тушаалаар батлагдсан нийт 6 ажлын хэсэгт гаалийн байгууллагыг төлөөлөн ажилласан. 4.ТОМИЛОЛТ:ГЕГ-ын даргын баталсан тушаал, удирдамж болон дэд даргын баталсан удирдамжийн дагуу Замын-Үүд, Алтанбулаг, Гашуунсухайт, Шивээхүрэн, Боршоо, Ханги боомтуудад 8 албан хаагч нийт 12 удаа томилолтоор ажилласан. 5.УУЛЗАЛТ, ХУРАЛ:Төрийн захиргааны төв байгууллагууд, бусад агентлагуудад зохион байгуулагдсан 29 удаагийн уулзалт, хуралд гаалийн байгууллагыг төлөөлөн оролцсон. 6.ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН СУРГАЛТ: 2024 оны эхний хагас жилд CAIS-ын тээврийн бүртгэлийн програм, тарифын бус хязгаарлалт, гаалийн хяналт бүрдүүлэлт, цахимаар бараагаа өөрөө мэдүүлэх, тусгай зөвшөөрлийн цахим системтэй холбоотой асуудлуудаар Сургалтын төвөөс гаргасан хуваарийн дагуу чиглүүлэх болон гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний 300 орчим албан хаагч нарт нийт 5 удаа танхимын сургалт зохион байгуулсан. АНУ-ын Нью Йорк мужийн Зүүн Дүүргийн Шүүх, Аюулгүй байдлын мөрдөн шалгах алба, Патент, Барааны тэмдэгийн газрын Олон улсын харилцаа, бодлогын албаны ажилтанууд, АНУ-ын ЭСЯ, Оюуны өмчийн газартай хамтран ГЕГ, гаалийн газар, хороодын 35 албан хаагч нарыг чадавхижуулах "Оюуны		

					өмчийн эрхийн хэрэгжилт" сэдвээр цахим орчин дахь эрхийн зөрчил, хуурамч барааг онилох, таних сургалтыг 2024.04.25-ны өдөр зохион байгуулсан.		
12	Ажлын цаг ашиглалт.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-Албан хаагч нарын цагийн бүртгэлд хяналт тавьж ажилласан. 2023 онд ХБГ-ын албан хаагч нарын томилолтоор ажиллах 33, уулзалт зөвлөгөөн, хэлэлцүүлэгт оролцох 67, ээлжийн амралтын 14, өвчтэй 4, чөлөөний 9, хурлын өрөөний 11, бусад буюу ажлын хэсэгт гадуур ажиллах 65 хүсэлтийг тус тус CERP-ээр илгээснийг хянасан.	-Нийт албан хаагч нарын ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулж ажиллана.	Албан хаагч нар ажлын өдрийн өглөө орой бүр цаг бүртгэлийн нүүр таних төхөөрөмжид бүртгүүлсэн. 2024 оны эхний хагас жилд: -томилолтоор ажиллах 20; -уулзалт зөвлөгөөн, хэлэлцүүлэгт оролцох 54; -ээлжийн амралтын 2; -чөлөөний 2; -хурлын өрөөний 12 -бусад буюу ажлын хэсэгт гадуур ажиллах 35 хүсэлтийг тус тус CERP-д тухай бүр оруулан, илгээж, хянуулсан. 2024.01.01-ний өдрөөс 2024.06.20-ны өдрийн байдлаар ХБГ-ын зарим албан хаагч нар 36516 минут илүү цагаар ажилласан бичлэг CERP-д байна.	01.01 06.10	
13	ГХБ-д ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмж суурилуулж, хяналтыг сайжруулах арга хэмжээ зохион байгуулсан байна.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	Автозамын хилийн боомтуудын хилээр нэвтрүүлэх хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, дэд бүтцийг өргөтгөн шинэчлэх зорилгоор боомтуудад ухаалаг гарцын тоног	Эхний хагас жилд: ГХБ-д ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмж суурилуулж, хяналтыг сайжруулах арга хэмжээ зохион байгуулсан байна.	Гаалийн хяналтын бүсэд оруулж, гаргаж байгаа тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг бүртгэх ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжийг суурилуулж, бодит цагийн горимд ГТСМТТ УҮГ-ын smartgate.ecustoms.mn системд холбуулах даалгаврыг 2024.02.28-ны өдрийн 02-1/762 дугаартай албан бичгээр гаалийн хяналтын бүс эзэмшигч нарт хүргүүлсэн. Дээрх ажилтай холбогдуулан ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмж болон системд тавигдах шаардлагыг gaali.mn -ын "Гарын авлага, заавар" хэсэгт байршуулж, мэдээлэл өгч, УБГГ-ын хяналтад үйл ажиллагаа явуулж байгаа гаалийн хяналтын бүсийн эрхлэгч нартай 3 удаа уулзалт зохион байгуулсан. Тус уулзалтуудаар гаалийн хяналтын бүсийн эрхлэгч нараас: -"Алсын хараа 2050" бодлогын бичиг баримттай холбоотойгоор "Улаанбаатар хотын ачаа тээврийн нэгдсэн ложистикийн төв"-	01.01 06.10	

			төхөөрөмж суурилуулах ажил төлөвлөгдсөн.		ийг УБ хотоос зүүн урагш 34 км-ийн зайд байгуулж, 2024 оны сүүлч, 2025 оны онд ашиглалтад оруулахаар төлөвлөсөн. -гаалийн хяналтын бүсүүдэд ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмж суурилуулахад 55-70 орчим сая төгрөгийн зардал гарахаар тооцоолол гарсан. Ийм учраас ложистикийн төвүүдийг шилжүүлэх дээрх төлөвлөлттэй холбоотой шийдвэрийг хүлээх шаардлагатай байна гэсэн байр суурь илэрхийлсэн. Харин Өмнөговь аймгийн Цагаанхад суурьшлын бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа: -24 гаалийн хяналтын бүсэд RFID суурилуулсан; -7 гаалийн хяналтын бүсэд RFID суурилуулах ажил хийгдэж байгаа; -14 үйл ажиллагаагаа түр зогсоосон гаалийн хяналтын бүс эзэмшигч нар RFID суурилуулах гэрээ байгуулсан. Шивээхүрэн боомтоор нүүрс экспортлогч 6 компани уурхай дахь талбайд ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжийг бүрэн суурилуулсан. ГТСМТТ УҮГ-тай холбогдон програмын хөгжүүлэлтийн ажлууд хийгдэж байна.		
14	Автозамын хилийн боомтод суурилуулсан ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжийг ашиглан хил хамгаалах байгууллагатай хамтран ажиллаж, хилээр нэвтрэх тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийг нэгтгэнэ.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-Хилийн хяналтын байгууллагууд хилээр нэвтрэх тээврийн хэрэгслийг тус тусдаа бүртгэдэг учраас мэдээлэл зөрөх, алдаа гарах зэрэг сөрөг үр дагавар гарсан.	Эхний хагас жилд: -Хил хамгаалах ерөнхий газартай хамтарсан ажлын хэсэг байгуулж, солилцох мэдээллийг тохирсон байна.	Хилээр нэвтрэх тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн зөрүү гаргахгүй, мөн хилийн хяналтын байгууллагуудын давхардсан шалгалтыг багасгаж, хяналтаа сайжруулахын тулд автозамын хилийн боомтууд дээр гаалийн байгууллага болон хил хамгаалах байгууллагын тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, хяналтын системийг уялдуулахаар хамтран ажиллаж байна. Дээрх ажлыг хэрэгжүүлэхээр ХХЕГ-ын Холбоо, мэдээллийн технологийн аюулгүй байдлын газартай хамтарсан ажлын хэсэг байгуулагдаж, гаалийн байгууллагаас: 1.тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн мэдээллийг өгөгдөл дамжуулах байдлаар илгээж, ХХЕГ-аас тухайн тээврийн хэрэгслийн жолооч, зорчигч нарын тодорхой мэдээллийг хүлээн авах; 2.хилээр түр хугацаагаар тээврийн хэрэгсэл оруулсан гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн хилээр нэвтрэх үед нь түр хугацаагаар оруулсан тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийг шалгаж, нягтлах зэрэг ажлуудыг хамтран хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Дээрх ажлын хүрээнд ХХЕГ-т: - trnspNo-тээврийн хэрэгслийн дугаар; - borderEntryDate-хил нэвтрэх огноо; - direction-экспорт; - registerNo-системийн дугаар; - trnspRfid-RFID дугаар; -prgsStatusCd, prgsStatusNm-Гааль зөвшөөрөв сервис мэдээллийг хүргүүлсэн.	01.01 06.10	

15	Тээврийн хэрэгсэл эзэмшигч нар хилийн боомтоор нэвтрэх тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн мэдээллийг гар утаснаасаа гаалийн байгууллагын CAIS системд илгээх, мобайл аппликейшн шинээр хийлгэх	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	Хилээр нэвтрэх тээврийн хэрэгслийг бүртгүүлэх хүсэлтийг CEPS-д илгээж байна.	-Тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн мэдээллийг гар утаснаасаа гаалийн байгууллагын CAIS системд илгээх, мобайл аппликейшн шинээр хийлгэх бодлогын даалгавар боловсруулж, Мэдээллийн технологийн төвд хүргүүлсэн байна.	Автозамын хилийн боомтуудаар нэвтрэх тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, хяналтыг сайжруулах зорилгоор бүртгэлийг ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжөөр бүртгэх ажлыг боомтын шинэчлэлтэй уялдуулан Замын-Үүд, Гашуунсухайт, Шивээхүрэн боомтуудад үе шаттайгаар хэрэгжүүлж байна. Улсын хилээр түр хугацаанд нэвтэрч байгаа тээврийн хэрэгсэл хил нэвтрэх хүсэлтийг ceps.gaali.mn вэб сайтаар хандаж илгээж байна. Тус бүртгэлийг илгээх тээврийн хэрэгслийн жолооч, тээвэрлэгч байгууллага нь хил дээр зөөврийн компьютер байнга ашиглах хүндрэлтэй нөхцөл байдал үүсэх, гар утаснаас холбогдсон тохиолдолд тээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлийн серийн дугаарын үсгийг латин болон крилл үсэг холих зэрэг шалтгаанаар бүртгэлийг алдаатай илгээж хил нэвтрэлтийг удаашруулах, улмаар гаалийн байгууллага дээрх бүртгэлийг хийх зэрэг нөхцөл байдал үүсээд байна. Иймд Улсын хилээр түр хугацаанд нэвтэрч байгаа гадаад, дотоодын тээврийн хэрэгслийн улсын хилээр нэвтрэх бүртгэлийн хүсэлтийг гаалийн байгууллагад илгээх гар утсанд зориулсан програм хангамжийн хөгжүүлэлт хийлгэхээр ГЕГ-ын МТГ-тай хамтран ажиллаж байна.	01.01 06.10	
16	Гадаад худалдааны цахим нэг цонхны системийг бий болгох	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	“Гадаад худалдааны цахим нэг цонх” мэдээллийн системийг бий болгох, гадаад худалдаатай холбоотой төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрээр үзүүлэх үйл ажиллагааг 2024 оны 4 дүгээр улиралд багтаан эхлүүлэх чиг үүрэг бүхий	-Цахим нэг цонхны мэдээллийн системийг бий болгох ажлын хэсэгт ажиллаж, холбогдох мэдээллийг хүргүүлсэн байна. .	-“Худалдааг хөнгөвчлөх, уул уурхайн бус бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх талаар авах арга хэмжээний тухай” Монгол Улсын Засгийн газрын 178 дугаар тогтоолын хүрээнд хийх ажлын төлөвлөгөөг 2023.06.02-ны өдөр ГЕГ-ын даргаар батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Дээрх төлөвлөгөөний 2024 оны 1 дүгээр улиралд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан 14 арга хэмжээний биелэлтийг ГЕГ-ын 8 нэгжээс дотоод зурвасаар авч, нэгтгэн 2024.04.26-ны өдрийн 01/1638 дугаартай албан бичгийн хавсралтаар ЭЗХЯ-ны ТНБД-д хүргүүлсэн. ЭЗХЯ-ны ТНБД-ын 2023.08.10-ны өдрийн А/138 дугаартай тушаалаар байгуулагдсан. “Хилийн үйлчилгээг сайжруулах бүс нутгийн төсөл”-ийн нэгжээс "Гадаад худалдааны цахим нэг цонх" мэдээллийн системд оролцогч 19 байгууллагын 40 албан хаагчийг оролцуулсан 2024.03.21, 2024.03.25, 2024.06.20-ны өдөр зохион байгуулагдсан уулзалтуудад оролцсон. Тус ажлын хэсгийн гишүүн бүр 2024 оны 6 дугаар сард ажлын даалгаврыг баталгаажуулж, саналыг нэгтгэсэн.	01.01 06.10	

			ажлын хэсэгт гаалийн байгууллагын албан хаагч нар ажиллаж байна.		“Хилийн үйлчилгээг сайжруулах бүс нутгийн төсөл”-ийг хэрэгжүүлэгч байгууллага өөрчлөгдсөнтэй холбоотойгоор тус ажлын хэсгээс ажлын төлөвлөгөөнд тусгасан хугацааг шинэчилж, үйл ажиллагааг зохион байгуулахаар ажиллаж байна. Засгийн газрын Худалдааг хөнгөвчлөх, уул уурхайн бус бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх талаар авах арга хэмжээний тухай 2023 оны 178 дугаар тогтоолын 1.1.“Гадаад худалдааны цахим нэг цонх” мэдээллийн системийг бий болгох, гадаад худалдаатай холбоотой төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрээр үзүүлэх үйл ажиллагааг 2024 оны 4 дүгээр улиралд багтаан эхлүүлэх арга хэмжээг ЦХХХЯ-тай хамтран хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Шадар сайд бөгөөд ЭЗХ-ийн сайд, Хөрөнгө оруулалт, худалдааны газар, Гаалийн ерөнхий газарт даалгасан. Дээрх тогтоолын дагуу Сангийн яаманд сар бүр хүргүүлэх ЗГ-ын 178 дугаар тогтоолын 1.1, 1.4, 3.1 дүгээр заалтын биелэлтийг сар бүр тогтмол гаргаж, дараа сарын 02-ны өдрийн дотор ГЕГ-ын Хуулийн хэлтсэр дамжуулан Сангийн яаманд хүргүүлэн ажиллаж байна.		
17	Хамтарсан шалгалт, холбоо баригч дарга нарын уулзалтыг зохион байгуулах.	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	Хамтарсан шалгалт, холбоо баригч дарга нарын уулзалтыг 2023 оны 4, 7, 9, 10 дугаар сард Монголын талаас амжилттай зохион байгуулсан.	-Хөрш орны гаалийн байгууллагатай хилийн хяналтын үйл ажиллагааг уялдуулах зорилгоор хамтарсан шалгалт, холбоо баригч дарга нарын уулзалтыг зохион байгуулах бэлтгэл ажлыг хангана. -Урумчийн гаалийн байгууллагатай холбоо баригчийн	2024 оны хамтарсан шалгалт, холбоо баригч дарга нарын уулзалтыг БНХАУ-ын ГЕГ, ОХУ-ын ХГА-аас зохион байгуулах ээлжтэй тул зохион байгуулагч талаас уулзалт товлох хугацааг хүлээж байна.Дээрх чиглэлээр 2023 онд зохион байгуулагдсан уулзалтуудын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд биелэлт дундажаар 86 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. БНХАУ-ын ГЕГ-аас 2024 оны хамтарсан шалгалтын уулзалтын бэлтгэл ажлыг хангах зорилгоор 2024.06.05-ны өдөр майлээр “Хяналт, шалгалтын үр дүнг харилцан хүлээн зөвшөөрөх” төслийг ирүүлсэн. Иймд дээрх төсөлтэй танилцаж саналаа 2024.06.10-ны өдрийн 231 дугаартай дотоод зурвасаар БНХАУ-ын ГЕГ-т хүргүүлэхээр ГХАХ-т хүргүүлсэн. ОХУ-ын ХГА-аас 2024.04.19-ний өдөр “Монгол Улсын ГЕГ, ОХУ-ын ХГА хоорондын рентген тоног төхөөрөмж ашиглан мэдээлэл солилцох тухай хэлэлцээр”-ийг шинэчлэх төсөл ирүүлсэн. Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж байгаа боомтын шинэчлэлтэй уялдуулан “Гаалийн хяналтын үр дүнг сайжруулах зорилгоор рентген төхөөрөмж ашиглан авсан мэдээллийг солилцох тухай” Монгол Улсын ГЕГ, ОХУ-ын ХГА хоорондын Уфа хотноо 2015.07.09-ний өдөр байгуулсан хэлэлцээрийг шинэчлэх шаардлагатай болсон. Иймд төсөлтэй танилцаж боловсруулсан саналаа дэд даргаар хянуулж, ОХУ-ын ХГА-д хүргүүлэхээр 2024.06.12-ны өдрийн 238 дугаартай дотоод зурвасаар ГХАХ-т өгсөн.	01.01 06.10	

				уулзалт зохион байгуулах асуудлыг судлаж, саналаа ГХЯ-д хүргүүлнэ.			
18	IRU олон улсын байгууллага болон Монголын авто тээвэрчдын нэгдсэн холбоо (НАРТАМ) – той хамтран TIR-EPD, e-TIR системүүдтэй мэдээллийг цахимаар солилцох	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	ОУАТХ-ны программ хангамжийн багтай цахимаар холбогдож хамтран ажилласан.	ОУАТХ-ны программ хангамжийн багтай цахимаар холбогдож 2 талын хугацаа нь дууссан эрхийг нээлгэсэн байна.	-ОУАТХ-ны програм хангамжийн багтай цахимаар холбогдож 2 талын хугацаа нь дууссан эрхийг нээлгэн, ажиллаж байна. IRU-ийн зөвлөх Вахтанг Зарандиятай 2024.05.22-ны өдөр харилцан санал солилцож, TIR-EPD-ийн туршилт хийсэн 4, яаралтай турших 2, цаашид үргэлжлүүлэн турших 6 элементийг тохиролцсон. МТГ-аас 2024.05.09-ний өдрийн А4-05/04 дугаартай дотоод зурвасаар TIR-EPD-г цахимаар хүлээн авах хөгжүүлэлтийг хийж дуусгасан мэдээллийг хүлээн авсан. Дээрх мэдээллийг үндэслэн хилийн чанадад болон Монгол Улсад бичигдсэн ТИР-ын бодлогын даалгавар боловсруулан 2024.05.29-ний өдрийн 211 дугаартай зурвасаар хүргүүлэн хамтран ажиллаж байна. TIR-EPD-г Монгол Улсын гаалийн байгууллагын CAIS системтэй холбож, 2024 оны 7 дугаар сард Замын-Үүд Эрээн боомтод IRU, Монгол Улсын ГЕГ, БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Хөх хотын гаалийн байгууллагууд туршилтыг хамтарч хийх зорилгоор TIR-EPD-г CAIS системтэй уялдуулж, холбох ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан 2024.06.03-ны өдөр дэд даргаар батлуулан ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар 15 data-г харилцан солилцож байна.	01.01 06.10	
Зорилт 4. "Гаалийн байгууллагын дэд бүтэц, чадавхыг бэхжүүлэх"							
19	Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэр, эрх зүйн актын хэрэгжилт	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-ГЕГ-ын даргын 2023.12.20-ны өдрийн А/680 дугаар тушаалын хавсралтаар шинэчлэн батлуулсан гаалийн баталгаат бүсийн горим хэрэгжүүлэх журмуудыг ХЗДХЯ-д 2024.12.22-ны	-Гаалийн баталгаат бүс, тусгай бүсийн горимын журамд нэмэлт оруулж, ХЗДХЯ-д хүргүүлж хянуулахаар бэлтгэнэ. -Чөлөөт бүсийн горим хэрэгжүүлэх	Нэг.ГЕГ-ын даргын 2023.12.20-ны өдрийн А/680 дугаар тушаалын хавсралтаар шинэчлэн батлуулсан гаалийн баталгаат бүсийн горим хэрэгжүүлэх журмуудыг ХЗДХЯ-аас 2024.01.22-ны өдрийн 1-292 дугаартай албан бичгээр Зөвшөөрлийн тухай хуулинд нийцүүл гэсэн дүгнэлт ирүүлсэн. Гэвч Гаалийн тухай хуулинд тусгагдсан гаалийн баталгаат агуулахын горим хэрэгжүүлэхтэй холбоотой нарийвчилсан зохицуулалтуудыг үндэслэсэн журмын холбогдох заалтуудыг хасах нь үндэслэлгүй учраас энэ асуудлаар ГЕГ-ын ХХ-тэй хамтран нөлөөллийн шинжилгээг хэрхэн өөрчлөн боловсруулах асуудлаар ажиллаж байна. Хоёр.ГЕГ-ын даргын 2019 оны А/275 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Гаалийн хилээр нэвтрүүлэх бараа, тээврийн хэрэгсэлд гаалийн хяналт тавих нийтлэг журам"-ын 1.4-т "Ухаалаг гарц нэвтрүүлсэн хилийн боомтуудад хилээр	01.01 06.10	

			өдрийн 01-4674 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. -АБ чөлөөт бүсэд согтууруулах ундаа худалдан борлуулдаг нэр бүхий 11 ААН-ийн гомдлыг УДШ-ийн ЗХТШ-ийн хуралдаж, 2023.12.25-ны өдөр хэлэлцсэн.	журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулж, ХЗДХЯ-д хүргүүлнэ.	нэвтрүүлэх тээврийн хэрэгслийг бүртгэхэд тусгайлан тогтоосон заавар мөрдөнө" гэж заасныг үндэслэн "Гаалийн хяналт, шалгалтад ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмж ашиглах заавар"-ын төслийг боловсруулан 2023 оны 10 дугаар сард ГЕГ-ын бүтцийн нэгжүүдэд хүргүүлж санал авсан. ГЕГ-ын бүтцийн нэгжүүдээс дээрх төсөлтэй танилцаж ирүүлсэн санал болон Замын-Үүд, Гашуунсухайт, Шивээхүрэн боомтуудад үе шаттайгаар суурилуулсан ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах явцад гарч байгаа асуудлуудад үндэслэн төсөлд дахин нэмэлт өөрчлөлт оруулж, эцэслэн боловсруулсан. Энэхүү зааврaар автозамын хилийн боомтоор нэвтрүүлэх, гаалийн хяналтын бүсэд оруулах, гаргах тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийг цахимжуулж, хяналтыг сайжруулах зорилгоор RFID (Radio Frequency Identification Data) радио давтамжит долгион бүхий тоног төхөөрөмжөөр тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг бүртгэж, мэдээллийг гаалийн байгууллагад илгээх, гаалийн байгууллагаас илгээсэн хариу мэдээллийг хүлээн авах, мэдээлэлд боловсруулалт хийж жолоочид мэдээлэл хүргүүлэхтэй холбоотой асуудлыг зохицуулна. Зааварт улсын хилээр гарах, орох чиглэлийн зорчигчийн болон ачаатай, ачаагүй тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийг нийт зургаан бүлэгт багтааж тус тусад нь тусгасаж, 2024.05.13-ны өдрийн МЗХ-д танилцуулсан. Тус хуралдаанаас ГЕГ-ын ЭУХ-ээс тээврийн хэрэгслийн бүртгэлд эрсдэл тооцох асуудлыг шийдвэрлүүлсний дараа мөрдөх нь зүйтэй гэсэн үүргийг өгсөн тул дээрх асуудлыг шийдвэрлүүлэхээр ЭУХ-т 2024.05.15-ны өдрийн 204 дугаартай дотоод зурвас хүргүүлэн хариу хүлээж байна. Гурав.ГЕГ-ын даргын 2024.04.05-ны өдрийн А/201 дугаартай тушаалаар "Чөлөөт бүсийн горим хэрэгжүүлэх журамд шилжилтийн үеийн зохицуулалтыг тусгах журам"-ыг батлуулан хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллаж байна. ЗГ-ын 2023.09.20-ны өдрийн тэмдэглэлийн 15, ЭЗХЯ-ны ТНБД-ын 2023 оны А/215 тушаалаар байгуулагдсан Чөлөөт бүсэд импортоор худалдаалагдаж байгаа архи, согтууруулах ундааны худалдаанд хийсэн хязгаарлалттай холбоотой асуудлыг судлах, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий ажлын хэсгийн 2023.12.08-ны өдрийн хуралдааны дүгнэлт, чөлөөт бүсэд үйл ажиллагаа эрхэлдэг ААН-ээс ирүүлсэн хүсэлтүүдийг үндэслэн ГЕГ-ын даргын 2019 оны А/282 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан Чөлөөт бүсийн горим хэрэгжүүлэх журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тушаалыг ГЕГ-ын даргын 2024.06.06-ны өдрийн А/338 тушаалаар батлуулсан. Дээрх тушаалыг Захиргааны хэм		

					хэмжээний актын нэгдсэн санд бүртгүүлэхээр 2024.06.11-нийи өдрийн 01/2376 дугаартай албан бичгийн хавсралтаар ХЗДХЯ-д хүргүүлсэн.		

Хоёр. Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт

Д/д	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Ажлын хэсэгт ажиллах	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	ГЕГ-ын даргын 2023.03.09-ний өдрийн А/37-р тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт ажиллах	Гаалийн хяналт шалгалтын “Ухаалаг гарц” иж бүрдэл бүхий тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, угсарч суурилуулах ажлын гэрээний хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хилийн боомтуудын бүтээн байгуулалтын ажилтай уялдуулах, гүйцэтгэлд хяналт тавих, туршиж шалгах, хүлээн авах ажлын хэсэгт ажилласан.	01.01 06.10	
2	Ажлын хэсэгт ажиллах	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	ГЕГ-ын даргын 2023.03.09-ний өдрийн А/38 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт ажиллах	Гаалийн хяналт шалгалтын “Рентген” иж бүрдэл бүхий тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, угсарч суурилуулах ажлын гэрээний хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хилийн боомтуудын бүтээн байгуулалтын ажилтай уялдуулах, гүйцэтгэлд хяналт тавих, туршиж шалгах, хүлээн авах ажлын хэсэгт ажилласан.	01.01 06.10	
3	Ажлын хэсэгт ажиллах	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	ГЕГ-ын даргын 2023.03.09-ний А/39 дүгээр тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт ажиллах	Гаалийн хяналт шалгалтын “Дээж авагч” иж бүрдэл бүхий тоног төхөөрөмж нийлүүлэх, угсарч суурилуулах ажлын гэрээний хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хилийн боомтуудын бүтээн байгуулалтын ажилтай уялдуулах, гүйцэтгэлд хяналт тавих, туршиж шалгах, хүлээн авах ажлын хэсэгт ажилласан.	01.01 06.10	
4	Ажлын хэсэгт ажиллах	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	ЭЗХЯ-ны ТНБД-ын 2023.11.01-ний өдрийн А/215 дугаартай тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт ажиллах	Алтанбулаг чөлөөт бүсэд импортоор худалдаалагдаж байгаа архи, согтууруулах ундааны худалдаанд хийсэн хязгаарлалттай холбоотой асуудлыг судлах, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий ажлын хэсэгт ажилласан.	01.01 06.10	
5	Ажлын хэсэгт ажиллах	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	ГЕГ-ын даргын 2024.02.27-ны өдрийн А/124 тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт ажиллах	ГЕГ-ын даргын 2024.02.27-ны өдрийн А/124 тушаалаар байгуулагдсан ДГБ-ын ХХХ-ийн хэрэгжилтийг хангах, ХХ үндэсний хорооны үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх ажлын хэсэгт ажилласан.	01.01 06.10	
6	Ажлын хэсэгт ажиллах	Хэрэгжилт гүйцэтгэлээр	-	ЭЗХС-ын 2024.03.29-ний өдрийн А/14 тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт ажиллах	ЭЗХС-ын 2024.03.29-ний өдрийн А/14 тушаалаар байгуулагдсан АХБ-ны хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлж байгаа Эдийн засгийн хамтын ажиллагааны бүс хөгжүүлэх төсөл”-ийн хүрээнд хийгдэх хилийн байгууллагуудын хяналт	01.01 06.10	

					удирдлагын нэгдсэн систем хөгжүүлэлтийн ажлын уялдааг хангах ажлын хэсэгт Б.Даваасүрэн ажиллаж байна.		

Гурав. Мэдлэг чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Үр дүнгийн үзүүлэлт			Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин / биелэлт		
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Төрийн албан тухай хуулийн 29.1-т заасан богино болон дунд хугацааны сургалтад хамрагдах	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр, сургалтын тоогоор	-	Сүүлийн хагас жилд: Танхим, цахимаар суралцсан байна.	-	01.01 06.10	
2.	Шинээр гарсан хууль, тогтоол, журам, зааврыг тухай бүр бие даан судалж, хууль эрх зүйн мэдлэгээ дээшлүүлэх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр,	-	Танхимаар суралцсан байна.	-Гаалийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай 2024.01.12-ны өдрийн хуулиар Гаалийн тухай хуульд оруулсан нэмэлтүүдтэй танилцсан. ГЕГ-ын даргын 2019 оны А/282 дугаар тушаалаар батлагдсан “Чөлөөт бүсийн горим хэрэгжүүлэх журам”-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулахтай холбоотойгоор Чөлөөт бүсийн тухай хууль, Гаалийн горимыг хялбарчлах, уялдуулах тухай олон улсын конвенцийг судалсан. -“Татваргүй барааны дэлгүүр ажиллуулах тусгай зөвшөөрөл олгох дуудлага худалдаа зохион байгуулах журам”-ын төсөл боловсруулахтай холбогдуулан: -Өрсөлдөөний тухай хууль; -Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль; -Сангийн сайдын 2019 оны 306 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Дуудлага худалдаа зохион байгуулах болон шууд гэрээгээр мөнгөн хэлбэрт шилжүүлэх үйл ажиллагааны нийтлэг журам”; -ЗТХ-ийн сайдын 2023 оны А/48 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Тээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлийн дугаарын дуудлага худалдааг зохион байгуулах журам”; -ЗГ-ын 2016 оны 10 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах дуудлага худалдаа явуулах журам”-ыг тус тус судалсан.	01.01 06.10	

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:
ХЯНАЛТ, БҮРДҮҮЛЭЛТИЙН ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Б.ДАВААСҮРЭН / 2024 ОНЫ 06 ДУГААР САРЫН 10-НЫ ӨДӨР

ХЯНАЛТ, БҮРДҮҮЛЭЛТИЙН ГАЗРЫН ДАРГА БАТААГИЙН ДАВААСҮРЭНГИЙН 2024 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, ҮР ДҮН, МЭРГЭШЛИЙН ТҮВШИНГ ҮНЭЛЭХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС

Байгууллагын нэр: Гаалийн ерөнхий газар
Нэгжийн нэр: Хяналт,бүрдүүлэлтийн газар

1. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээ	Гүйцэтгэлийн түвшин	Нийт оноо (70 оноо)
1	2	3	4
1.	Нэгжийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт		60.7

2. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний биелэлтийн хувь	Төсвийн шууд захирагчийн өгсөн үнэлгээ (15 хүртэл оноогоор)
1	Төрийн албан тухай хуулийн 29.1-т заасан богино болон дунд хугацааны сургалтад хамрагдах		13
2	Шинээр гарсан хууль, тогтоол, журам, зааврыг тухай бүр бие даан судалж, хууль эрх зүйн мэдлэгээ дээшлүүлэх		13
Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний дундаж оноо			13

3. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ

Д/д	Үзүүлэлт	Төсвийн шууд захирагчийн өгсөн үнэлгээ (15 хүртэл оноогоор)
1	Хандлага, ёс зүй	14
2	Удирдан зохион байгуулах	14
3	Асуудал шийдвэрлэх	13
4	Манлайлах	13
5	Багаар ажиллах	12
6	Харилцаа	14
Ур чадварын үзүүлэлт (ажлын онцлогоос хамаарсан)		
7	Мэргэжлийн ур чадвар	13
Хандлага, ёс зүй, ур чадварын дундаж оноо		13

4. Гүйцэтгэлийн үнэлгээ

Д/д	Үнэлгээний үзүүлэлт	Үзүүлэлт тус бүрийн оноо
1	Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт	60.7
2	Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт	13
3	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ	13

Нийт оноо= (Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний оноо+Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний оноо+Хандлага, ёс зүй, ур чадварын оноо) – Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу хассан оноо	86,7

Үнэлгээ өгсөн: **Төсвийн шууд захирагч**

Гаалийн ерөнхий газрын дарга .... (Р.Отгонжаргал)

2024.06.19 .... (огноо)

Үнэлгээтэй танилцаж, зөвшөөрсөн: **Нэгжийн дарга:**

Хяналт, бүрдүүлэлтийн газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч .... (Б.Даваасүрэн)

2024.06.22 .... (огноо)